

Besparelser som følge af Ambitiøs IT – realisme på baggrund af nuværende projekter

Med udgangspunkt i regeringsgrundlaget om en mere ambitiøs anvendelse af it på uddannelsesinstitutionerne har Undervisningsministeriet i samarbejde med Finansministeriet primo 2009 iværksat en analyse af øget anvendelse af it på de selvejende institutioner. Analysen består af to delanalyser med henholdsvis et it-studieadministrativt fokus og et it-pædagogisk fokus. Den studieadministrative analyse er udarbejdet af konsulentbureauet Mckinsey og fokuserer på mulighederne for effektivisering af institutionernes studieadministration gennem øget brug af it, bedre integration af it-systemer og mulighederne for reduktion i dataindberetning og regelforenklning. Mckinsey's analyse udkom i rapportform den 3. juni 2009.

Økonomi – besparelser ved "Ambitiøs it":

Det er intentionen at effektiviseringsgevinster identificeret i forbindelse med analysen af studieadministrativ it skal forblive inden for de selvejende institutioners område og kanaliseres over til udviklingsprojekter vedrørende øget anvendelse af it til pædagogiske formål. Besparelspotentialet på baggrund af Mckinsey's analyse (i mio. kr.) er opgjort til at være:

		År 0	År 1	År 2	År 3
Beløb (mio. kr.)	PCT	2010	2011	2012	2013
Erhvervsskoler	43%	6	51	99	109
Gymnasie og HF	10%	1	12	24	27
Professions Højskoler	37%	5	45	87	95
SOSU-skoler	4%	0	4	8	9
VUC	6%	1	7	13	14
I alt	100%	14	119	231	254

Der er udarbejdet 21 forbedringsforslag til effektiviseringer, som skal høste besparelserne. På erhvervsskoleområdet er besparelspotentialet vurderet til 51 mio. kr. i 2011, 99 mio. kr. i 2012 og 109 mio. kr. i 2013. Fordelt på institutionstyper medfører det at det samlede antal forbedringsforslag kommer op på 83. Det vurderes at 27 ud af de 83 forbedringsforslag vil indebære it-projekter hos UNI-C. Af de 27 forslag er der 14 projekter, som vurderes til at tage mindre end 6 måneder, 8 projekter vurderes til at tage et år og 5 projekter vurderes til at tage 2 år eller mere. Hvis alle 14 it-udviklingsprojekter skulle iværksættes år 0 (2010), vil det kræve at UNI-C har 20 projektledere, der kan allokeres til forbedringsforslagene. Det svarer omtrentligt til UNI-C's samlede projektleder ressourcer. Der skal således tages hensyn til ressourcemæssige begrænsninger i hvor mange projekter der kan gennemføres parallelt.

I den forbindelse oplyser UNI-C at der for nylig er udarbejdet et notat som er fremsendt til Undervisningsministeriet omkring projektlederressourcer og tidsplaner i forhold til studieadministrativ it på de selvejende institutioner. I notatet er der en overordnet tidsplan for hvad der er realiserbart, forstået som at den skitserede tidsplan i Mckinsey rapporten ikke er realistisk, blandt andet som følge af at der næppe kan frigives de ønskede antal projektlederressourcer. Såfremt det skal ske skal projektlederressourcerne tages fra nuværende projekter, hvilket indebærer en benhård prioritering. Undervisningsministeriet har p.t. ikke videreformidlet notatet.

Mckinsey rapporten – erhvervsskoleområdet:

I Mckinsey rapporten forventes de fleste af systemerne implementeret i skolernes administration medio 2010. Alle erfaringer siger at systemudvikling og tilpasning ikke kan nås inden for den korte tid og at det er nødvendigt med en testfase inden et system frigives. Flere af de nødvendige it-systemer vil formentlig ikke kunne udvikles og implementeres så hurtigt som planlagt, hvilket UNI-C's oplysninger også peger på.

En del af Mckinsey rapportens forslag kræver nye it-systemer, med store udviklingsudgifter til følge, samtidig med at skolerne allerede har velfungerende systemer på de fleste af områderne. Det er således vanskeligt at høste et besparelsespotentiale når skolerne allerede har it-systemer på området. Konkret vedrører det it-systemer til skemalægning som stort set alle erhvervsskoler allerede bruger i dag, ligesom systemer til elektronisk fraværsregistrering, som skolerne har anvendt i mange år. Nye it-systemer på disse områder indebærer for erhvervsskolerne således ikke et besparelsespotentiale i form af frigjorte årsværk.

For så vidt angår digitalisering og effektivisering af optagelsesproceduren og optagelsesprocessen vil der fortsat være behov for individuel vejledning, hvorved der ikke vil være et væsentligt besparelsespotentiale. Det skyldes at der fortsat vil være behov for kvalificerede medarbejdere som kan føde systemerne med oplysninger og medarbejdere til at opretholde et beredskab til at servicere de ansøgere, der ikke ser sig i stand til at ansøge elektronisk, men kun manuelt. En parallel hertil ses nedenfor vedrørende de konkrete erfaringer med VEU-digitaliseringens problemer med tilmelding af kursister. Det er derfor tvivlsomt om der kan effektiviseres i antallet af årsværk forbundet med optagelsesproceduren og optagelsesprocessen.

Erfaringerne fra de nuværende it-projekter, hvor UNI-C er ansvarlig, viser at der er grund til at være stærkt bekymret i forhold til om tidsplanerne er realistiske, om der kan skabes en fornuftig sammenhæng mellem indhøstning af effektiviseringsgevinster, implementering af tiltag og institutionernes mulighed for at omlægge driften og ikke mindst om der er strategi og kapacitet til at styre den nødvendige systemudvikling fra centralt hold. Der vil som udgangspunkt ikke kunne effektiviseres før de nødvendige IT-systemer er finansieret, udviklet, pilottestet og implementeret. Og der kan ikke høstes provenu før det er tilendebragt. Det er således nødvendigt at der udarbejdes en realistisk udviklings- og implementeringsplan for de planlagte IT-løsninger. Derudover bør det afklares, hvilke økonomiske konsekvenser, det vil få for institutionerne, hvis UNI-C/Undervisningsministeriets ikke er i stand til at iværksætte tidsplanerne rettidigt.

VEU-digitaliseringen - erfaringer:

Konsulentfirmaet Deloitte har i 2008 udarbejdet en analyse af effektiviseringspotentialer forbundet med digitaliseringen inden for administrationen af erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse. Analysen konkluderer, at der er gode forudsætninger for en yderligere digitalisering og opstiller et samlet løsningskoncept for digital VEU-administration, der forventes at ville omfatte ca. 90 pct. af deltagerne på området.

I praksis har overgangen til den digitale administration vist sig at være en langt større opgave for virksomhederne og skolerne end forventet. Det har medført en betydelig arbejdsindsats fra skolerne, som virksomhederne nødtvunget har kontaktet for at få hjælp. En del skoler har været nødsaget til at ansætte ekstra personale for at kunne støtte virksomhederne. Samtidig er systemet idriftsat af UNI-C uden, at der har været en forudgående pilotfase med testning af systemet. Derved sker aflusning af en række fejl og mangler samtidig med at systemet er i drift. Det opleves som meget u hensigtsmæssigt. Fra virksomhedsregi opleves der browserproblemer, mangel på information og uddannelse i systemet samt håndteringsproblemer for særligt små virksomheder af "efteruddannelse.dk". Fra skolesiden opleves det at systemet er meget langsomt, der er tekniske problemer, hvor billedet fryser. Samtidig bruger skolerne uforholdsmæssigt meget tid på at vejlede virksomhederne.

Det mest presserende problem er dog at virksomhederne har massive problemer med at anvende den digitale signatur når de skal tilmelde kursister på "efteruddannelse.dk". Virksomhederne, herunder store internationale virksomheder som for eksempel NOVO Nordisk og Grundfos, henvender sig i stedet til skolerne for at få oprettet kursister manuelt.

Som eksempel på de massive problemer melder erhvervsskolen i Aars om at kun 2 kursister ud af 506 kursister er blevet tilmeldt digitalt i januar 2010. For alle andre - dvs. 504 virksomhedstilmeldinger - har de måtte håndtere tilmeldingen på gammeldags maner med indsendelse af tilmeldingsblanketter, oprettelse i EASY og placering på hold. De fleste problemer på "Efteruddannelse.dk" skyldes at anvendelsen af digital signatur har givet en systemfejl. Samtidig oplever erhvervsskolen, at de virksomheder der er mislykkedes med hensyn til at oprette en kursist, har mistet motivationen til at prøve at oprette en kursist igen digitalt. De henvender sig i stedet til skolen, når de skal have tilmeldt nye kursister, idet det opleves som lettere.

Mercantec i Viborg, der modtager mange kursister fra Grundfos har haft 21 digitale tilmeldinger i januar 2010, Ålborg Tekniske skole har haft 4, Via i Horsens har haft 3, Selandia i Slagelse har haft 10-12 digitale tilmeldinger og Tietgenskolen i Odense har haft 0 digitale tilmeldinger ud af 2865 tilmeldinger i januar 2010. Samtidig er der indarbejdet besparelser som følge af VEU-digitaliseringen på 31,6 mio. kr. i 2010 og 42 mio. kr. i 2011 som følge af de forventede effektiviseringer, med udgangspunkt i 600.000 påbegyndte AMU-kursusforløb.

Digitaliseringen ses således som en øget administrativ byrde for skolerne som følge af at kursisterne ikke bliver tilmeldt digitalt som forudsat, hvilket er paradoksalt, når skolerne er blevet pålagt en besparelse på finansloven for 2010 og 2011 som følge af "effektiviseringen" forbundet med digitaliseringen.

På baggrund af skolernes erfaringer med det reelle antal digitalt tilmeldte kursister anslår Danske Erhvervsskoler at som minimum 90 % af alle kursustilmeldinger oprettes manuelt og at

besparelspotientialet kun er i størrelsesordenen 10 % af det anslåede. De øvrige 90 % af besparelserne svarende til 28,4 mio. kr. i 2010 bør ruller tilbage, og tilføjes skolerne.

SU-digitaliseringen – erfaringer:

Konsulentfirmaet Deloitte har i 2008 udarbejdet en analyse af best practise i forbindelse med digitalisering af SU-administrationen. Analysen resulterer i takstreduktioner for erhvervsskolerne.

Skolerne oplever at der fortsat er meget manuelt og ressourcekrævende SU-arbejde i form af kontrol og mange elevforespørgsler. Arbejdet er slet ikke forsvundet med den seneste SU-digitalisering og SU-opgaven på skolerne har været og er fortsat en stor og ressourcekrævende administrativ opgave. Der blev ikke indarbejdet kompensation ved overgang af administrationen til skolerne, men i stedet taksreduktioner som følge af digitalisering af opgaven. SU-digitaliseringen opleves således ikke som en effektivisering på skolerne, men som en forøgelse af det administrative arbejde.

Administrative fællesskaber på erhvervsskoleområdet - erfaringer:

Konsulentfirmaet Deloitte har endvidere udarbejdet flere konsulentrapporter vedrørende administrative fællesskaber som konkluderer at der er endog meget store besparelspotentialer at hente. Besparelspotientialet er opgjort til en beskæring i taxametertilskuddene til fællesudgifter på ca. 170 millioner kroner i 2011 på erhvervsskolernes område. Det svarer til en nedsættelse af fællestaksten på 18,5 % eller cirka 1.700 kr. pr. årselev i gennemsnit.

Danske Erhvervsskoler – Lederne gennemfører løbende undersøgelser af skolernes interesse og mulighed for at indgå i administrative fællesskaber blandt andet for at vurdere om det besparelspotientiale som der er anvist i Deloitte rapporten kan realiseres. Den seneste undersøgelse er fra januar 2010 og havde en svarprocent på 66 % svarende til 43 skoler ud af 65.

Undersøgelsen viser at kun to ud af 43 skoler forventer at kunne indhente over 20 % af de mistede taxametertilskud, og at langt de fleste skoler kalkulerer med meget små besparelser. Et forsigtigt skøn siger at den absolut højeste besparelse for skolerne under et vil udgøre 10 % af takstreduktionerne, svarende til knap 20 mio. kr. Som situationen ser ud vil skolerne få et tab på mere end 150 mio. kr. som følge af Deloitte rapportens urealistiske sparemaal.

Konklusion:

Erfaringerne fra de hidtidige konsulentrapporter bestilt af Undervisningsministeret over effektiviseringspotentialer bl.a. i forbindelse med øget digitalisering viser nogle helt urealistiske potentialer i forhold til hvad der er realiserbart. Effektiviseringspotentialerne har vist sig slet ikke at kunne holde, og i flere tilfælde er der tale om øgede administrative byrder, selvom skolerne er blevet reduceret i taxameteret i forhold til "effektiviseringspotentialet".